

УДК 581.5;582.091;582.095

**АСПЕКТИ ПОСУХОСТІЙКОСТІ ДЕКОРАТИВНИХ
ДЕРЕВНИХ ВИДІВ РОСЛИН ЯК ЕЛЕМЕНТІВ
ОЗЕЛЕНЕННЯ МІСТ**

Зелінська А. В., Нестерова Н. Г.

Національний університет біоресурсів та природокористування
України

E-mail: alinka.zelinska@gmail.com

Посухостійкість – це здатність культурних рослин підтримувати свій ріст і розвиток в умовах дефіциту вологи. Стійкість рослин до посухи, стійкість рослин до дефіциту води — здатність рослин виживати в середовищі, що не забезпечує організм достатньою кількістю води. Механізми, що забезпечують виживання, можуть бути морфологічними, фізіологічними та біохімічними. Деякі з імунних механізмів є адаптивними, успадкованими, а деякі є акліматизаційними, ознаками, які з'являються під час стресу і не передаються наступним поколінням [1].

Глобальне потепління – серйозна проблема, яка негативно впливає на екосистеми планети. Посуха може бути атмосферною посухою, тобто низькою відносною вологістю повітря, ґрунтовою посухою, тобто низьким вмістом води в ґрунті, або фізіологічною посухою, пов'язаною із засоленням ґрунту або замерзанням води в ґрунті [2].

При інтродукції деревних рослин важливо враховувати їх стійкість до посушливих умов. Посухостійкі рослини мають більше шансів вижити в посушливих умовах. Перенесення водного дефіциту передбачає синтез проліну, бетаїну, дегідрину та осмотину. Кожна рослина має еволюційно сформовані та генетично закріплені морфо-анатомічні та фізіолого-біохімічні особливості. Ці особливості визначають адаптаційний потенціал рослини, тобто її здатність пристосовуватися до мінливих умов середовища. Підтримка стабільного водного балансу є ключовим

Експериментальна ботаніка і фізіологія рослин

фактором для адаптації рослин до посушливих умов. Тимчасова нестача води дуже негативно впливає на рослини, обмежує фотосинтез і засвоєння поживних речовин, що призводить до зниження кількості та якості врожаю.

Наслідки посухи можуть проявлятися з різною інтенсивністю залежно від виду рослин, типу ґрунту чи географічного регіону. Реалізовується життєздатність через окремі параметри адаптивних ознак і властивостей, зв'язків, що забезпечують притаманну здатність популяції організмів підтримувати рівень системної організації, необхідний для збереження базових її функцій: відновлення, розселення та еволюції.

Життєвість - це комплексна характеристика, що інтегрує якісні та кількісні параметри розвитку й росту особини, відображаючи її загальний стан. Цей показник дає уявлення про біологічний потенціал особини, її стійкість до несприятливих факторів середовища, а також про загальний стан популяції. Якісні параметри життєвості рослини характеризують ступінь розвитку вегетативних і репродуктивних органів, фізіологічний стан особини та її фенологічні особливості. Адаптивність - це властивість живих організмів пристосовуватися до змінних умов середовища.

Оцінка рівня життєвості популяцій є важливим завданням екології та популяційної біології. Розуміння механізмів адаптації та факторів, що впливають на адаптивну здатність, дає нам можливість краще розуміти життя рослин та їхню роль в екосистемах.

Використання посухостійких рослин може допомогти зберегти біорізноманіття та екосистеми, які залежать від аборигенних рослин. Це також може допомогти зменшити негативні наслідки зміни клімату на міста та навколишнє середовище.

При виборі рослин для озеленення важливо враховувати кліматичні умови, тип ґрунту, освітлення та інші фактори. Існує широкий спектр посухостійких рослин, включаючи дерева, чагарники, квіти та трави. Деякі популярні посухостійкі рослини: лаванда, ехінацея, очиток, юкка, барбарис, ялівець [3].

Міське середовище має ряд особливостей, які значно

Експериментальна ботаніка і фізіологія рослин

впливають на хід життєвих процесів зелених насаджень. Міське середовище має ряд особливостей, які значно впливають на хід життєвих процесів зелених насаджень. На відміну від неживих активів, дерева мають життєвий ресурс і період, протягом якого вони володіють найвищими якісними показниками впливу на довкілля.

Отже, зелені насадження – це не лише естетичний елемент міського середовища, а й важливий фактор, що впливає на здоров'я людей та стан довкілля. Охорона та розвиток зелених насаджень – це загальнодержавне завдання, яке потребує уваги та відповідальності з боку влади, громадськості та кожної людини.

Список літератури

1. Козловська Моніка: Фізіологія рослин. Від теорії до прикладної науки/ Познань: Національне сільсько-господарське та лісове видавництво, 2007, стор. 482-485. ISBN 978-83-09-01023-4
2. Zurzycki Jan, Michniewicz Marian: Plant physiology. Варшава: Національне сільськогосподарське та лісове видавництво, 1985, стор. 673-678. ISBN 83-09-00661-6 .
3. Kalinichenko O. A. (2003). Dekoratyvna dendrolohiiia. [Decorative dendrology]. Kyiv: Vyshcha Shkola. 199 p. [in Ukrainian]. Matskov, F. P. (1963).

УДК 633.2:631.615

АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ГЕОГРАФІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ РОСЛИН РОДИНИ *GRAMINEAE*

Калька Н. Т., Нестерова Н. Г.

Національний університет біоресурсів і природокористування
України

E-mail: varanbiologist@gmail.com

Визначення географічного походження сільськогосподарської продукції має велике значення в умовах глобалізації, адже поширення товарів зараз майже немає територіальних обмежень. Отже, постає питання, як мінімізувати ризики фальсифікації, адже різниця у місці вирощення певної культури має значний вплив на її якісні характеристики, які у